

zborov. Č-SR v prípade maďarského útoku požiada Belehrad a Bukurešť o splnenie záväzku vyplývajúceho z malodohodovej zmluvy.

Poděkujte vřele Comnenovi za nabídku čtyřech sborů¹ a sdělte, že v případě maďarského útoku bychom okamžitě žádali uplatnění malodohodové smlouvy v Bukurešti a Bělehradě. Naše vojsko na Podkarpatské Rusi bylo znovu zesíleno.

Krno

AMZV ČR, TO 1938, č. 1 864. Kópia originálu, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 117.

122

28. október, Praha.

Záznam z porady kompetentných činiteľov česko-slovenskej vlády o riešení otázky „sporného územia“ v súvislosti s odstúpením teritória Maďarsku.

Prítomní: minister zahraničných vecí Dr. Chvalkovský, minister Dr. Đurčanský, minister Dr. Bačinský, vyslanec Krno a generál Viest.

Jednalo sa najprv o tom, či by bolo možné pristúpiť na maďarský návrh zo dňa 27. októbra 1938:¹

1. aby za „sporné územie“ bolo považované len to, čo leží medzi pôvodným maďarským návrhom a československým návrhom zo dňa 22. októbra 1938² a arbitráž, aby sa týkala len tohoto územia;

2. aby „nesporné územie“ bolo okupované maďarským vojskom ihneď.³

Minister zahraničných vecí Dr. Chvalkovský prejavil mienku, že Maďarsku ide hlavne o okamžitú okupáciu, že by sa teda snáď odporúčovalo ponúknuť evakuáciu nejakého úseku. Generál Viest bol poverený, aby vyzkúmal u generálneho štábu, ktoré územie by bolo možné takto ihneď evakuovať.

Vyslanec Dr. Krno bol poverený, aby vypracoval návrh československej odpovedi s týmto obsahom:

1. Oba štáby požiadajú počas 24 hodín Nemecko a Talium o arbitráž,

2. Keby Maďarsko i naďalej zotrvalo na stanovisku, že arbitráž sa týka len „sporných úsekov“, tak Československo navrhuje, aby i tento spor bol riešený arbitrážou,

3. Na dôkaz dobrej vôle je Československo ochotné evakuovať ihneď istý úsek.

V porade sa pokračovalo popoludní o 3. hodine a prišlo sa k záveru – upustiť od návrhu okamžitej evakuácie určitého úseku.

Nótu odovzdal potom maďarskému vyslancovi pan minister zahraničných vecí Dr. Chvalkovský o 18. hodine 45 minútach.⁴

AMZV ČR, PrS, kart. 59, fasc. 5, č. 151. Kópia, strojopis.

¹ Pozri dok. č. 120.

² Pozri dok. č. 106.

³ J. Wettstein na margo č-s. nóty z 28. 10. 1938 informoval svoju vládu: „Chvalkovský sa predtým mnohými ospravedľoval a za strnulú formuláciu nóty vinil slovenských ministrov. Dôverne mi poradil, nech maďarská vláda najprv požiada arbitrov o vyriešenie druhého bodu č-s. nóty, t. j. aby sa odstúpilo územie, ktoré nie je sporné.“ MOL, Küm. res. pol. 1939 – 7a – 1276.

⁴ Pozri dok. č. 123.

123

28. október, 18.45, Praha.

Č-s. minister zahraničných vecí F. Chvalkovský odovzdal maďarskému vyslancovi J. Wettsteinovi odpoveď na nótu z 27. 10. 1938, v ktorej sa č-s. vláda zaväzuje požiadať Nemecko a Taliansko o arbitráž a podriadiť sa jeho rozhodnutiu v otázke odstúpenia územia maďarskej menšiny.

No. 152.470/II-1/38.

Monsieur le Ministre.

En réponse à la note de Votre Excellence No 529/I-1938 du 27 octobre 1938¹, mon Gouvernement me charge de vous communiquer ce qui suit:

Le Gouvernement tchécoslovaque constate avec satisfaction que le Gouvernement hongrois est d'accord pour recourir à l'arbitrage de l'Allemagne et de l'Italie, avec l'obligation de se soumettre d'avance à la décision desdites Puissances.

Il maintient son point de vue exposé dans les notes précédentes et fait ressortir entre autres à nouveau que les négociations actuelles ne peuvent avoir trait qu'à la question de la minorité hongroise.² Il est très heureux d'être en parfait accord avec le Gouvernement Royal pour „attribuer la plus haute importance à une solution aussi rapide que possible de la question territoriale entre les deux Etats.“ Il a en outre une pleine confiance dans l'arbitrage et il est sûr qu'il en est de même pour le Gouvernement hongrois qui a suggéré cette procédure.

C'est pour ces raisons qu'il a l'honneur de faire les propositions suivantes:

1. Dans les 24 heures après la réception de la présente note par le Gouvernement de Budapest, les deux Gouvernements prieront l'Allemagne et l'Italie d'arbitrer leur différend.

2. Si le Gouvernement hongrois croit devoir maintenir son point de vue d'après lequel un accord existerait déjà concernant certains territoires, point de vue auquel le Gouvernement tchécoslovaque ne peut s'associer, mon Gouvernement propose dans l'intérêt d'une solution rapide que les arbitres se prononcent eux-mêmes aussi sur cette différence de vue.³

3. En ce qui concerne la question de l'occupation à laquelle se réfère la note du 27 octobre, le Gouvernement tchécoslovaque est sûr que la décision arbitrale la réglera le plus rapidement possible. Les milieux militaires compétents tchécoslovaques se sont d'ailleurs déjà mis en rapport avec l'attaché militaire hongrois à Prague pour procéder à des échanges de vues dans ce but.

Le Gouvernement tchécoslovaque espère fermement que le Gouvernement hongrois trouvera possible de s'associer sans retard à ces propositions. Ce serait la voie la plus rapide pour arriver au but souhaité par les deux Gouvernements.